

AMIGO DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire,
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De Agentuur

ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, Curaçao, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba, — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire. Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres
luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 te 7 regel, fl. 0,50, cada
regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

4 April Harrison van Liverpool.
15 „ Maracaibo „ Maracaibo.
15 „ Valencia „ New-York.

CALENDARIO.

April.

4 IV DOMINGO di Cuaresma.
5 LUNA. S. Vicente Ferrer. c.
6 MARTES. S. Celestino, papa.
7 RAZON. S. Herman Josef. c.
8 MIÉRES. S. S. Dionisio, m.
9 VIERNES. Sta. Maria di Egipto.
10 SABRA. S. Acacio, m.

STAND DER MAAN.

N. M. 4 April 9 ure 45 m. A. M.

Opkomst der Zon:
5 April 5 ure 53 min.
Ondergang der Zon:
5 April 6 ure 7 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

5 April Philadelphia naar New-York
7 „ Maracaibo „ Maracaibo.
16 „ Caracas „ New-York.

DE GEMOEDSBEZWAREN

TEGEN DE

OPENBARE SCHOOL.

Wij Katholieken gevoelen kracht genoeg in de onomstootbare waarheid onzer beginselen om den strijd aan te durven met de beginsellooze theorie, waarop men voor een gemeinde bevolking van Katholieken, Protestanten en Israëlieten een *Openbare School* heeft opgericht. De Katholieken immers zijn geen „nihilisten“, evenmin op staatkundig gebied als op dat van godsdienst en onderwijs. Wat het onderwijs betreft, heeft de Katholieke Kerk altijd den eersten en voornaamsten stoot daaraan gegeven bij de volkeren, onder welke de banier des geloofs geplant werd: namelijk, een onderwijs dat aan de behoefte van „het algemeen“ te gemoet komt: een onderwijs, dat zich op de hoogte der wezenlijke beschaving weet te handhaven en tegelijk den schat des Katholieken Geloofs bewaart, en zijn bezit voor de toekomst verzekert.

Het is reeds door ons gezegd: onze kracht putten wij uit onze beginselen; en deze beginselen zijn eenvoudig, bevattelijk voor iedereen, en door geen enkelen onzer verstandige en rechtvaardige tegenstanders te wederleggen.

Meermalen zelfs hebben onze Lezers uit het kamp onzer tegenstanders getuigenissen hooren afleggen, die ons in onzen strijd tegen het Openbaar Onderwijs volkomen gelijk gaven; maar nooit, gelooven wij, zijn de rechten van Israëlieten, Protestant en Katholieken met meer rondborstigheid en door meer bevoegde schrijvers erkend dan in het alles behalve Katholieke *SCHOOLBLAD*. Redacteuren van dit Blad zijn de heer H. de Raaf, leeraar aan de Kweekschool te 's-Bosch; dr. Vitus Bruinsma, leeraar aan het gymnasium te Leeuwarden, en C. van Riet hoofd der School te Katendrecht. Eenige volkinnen van het hoofdartikel dier Redactie, dat wij thans mededeelen, lieten wij cursief en met grooter letter zetten; het opschrift luidde: „De Gemoedsbezwaren tegen de Openbare School.“

Er is een tijd geweest, dat een liberaal blad hierover nauwelijks met ernst kon spreken: dat bijna geen der liberale organen geloofde in de gemoedsbezwaren der kerkelijken. Het heetten *gemaakte* bezwaren, gemaakt door de leiders, om het volk tegen de openbare school op te ruimen, de school in handen van de Kerk te brengen en daardoor ten slotte den Staat aan de Kerk ondergeschikt te maken.

Gelukkig, zijn thans veel liberalen liberaler geworden. Er staat in (of naast?) de liberale partij een groep, die in deze gemoedsbezwaren iets ernstigs ziet; die erkent dat de kerkelijken, van hun standpunt, voor hun kinderen de openbare school kunnen afkeuren met evenveel recht als waarmêe anderen, met andere levensbeschouwing, die openbare school voor hun kroost verkiezen.

Een moderne sekte-school willen wij de openbare school niet noemen; zij is niet bestemd om voor eenige sekte propaganda te maken. Maar wel zijn wij van overtuiging, dat de openbare school slechts in gemoede als de school hunner kinderen kan en mag gekozen worden door hen die zich in het godsdienstige onder de „modernen“ rekenen. Wij bedoelen hiermet de openbare school de school zooals zij is, niet de school zooals zij volgens een der honderd uitleggers van art. 194 en art. 33 zou moeten zijn.

Op de school zooals zij is, wordt, enkele zeldzame uitzonderingen daargelaten, van God, Schepper, Algoede, Hemelsche Vader, enz. gesproken; deze woorden vindt men in de schoolboekjes en in versjes, die gezongen worden. Veel onderwijzers zijn van oordeel dat dit zoo moet (1); dat men op de openbare school niet mag

zwijgen over God. Menigeen gaat verder; op niet weinig scholen wordt gebeden (2) vóór en na schooltijd, doch ook altijd slechts onder het gebruik van die algemeene benamingen voor het Openwezen. Het bidden tot de Heilige Maagd of tot andere Heiligen geschiedt echter, voor zoover wij weten, niet op de openbare school; de Bijbel wordt niet als lees- of leerboek gebruikt; een crucifix is er contrabande.

Daargelaten, of men dit al dan niet als in strijd met de wet beschouwt, het is de uitlegging, die door de practijk sinds jaren aan de wet is gegeven. Stilzwijgend beschouwden de opvolgende Regeeringen dit als de richting der openbare school.

De humanist, de z. g. vrijdenker, verkiest die richting niet. Hij zou liever een school wenschen, waar niet van God en godsdienst gesproken werd. Wat men onder deze benamingen verstaat, zou hij liever zelf aan zijn kinderen vertellen. Het hindert hem, dat aan zijn zoontjes op de school begrippen worden ingeprent, die hij meent als wanbegrippen te moeten bestrijden.

Maar de Katholiek en de orthodox geloovige Protestant hebben nog veel meer bezwaar tegen die richting. Beiden kunnen godsdienst niet van kerkleer scheiden. Hun godsdienst is één met hun kerkleer. Waar tot de jeugd over God en godsdienst gesproken wordt, maar niet zóó als zij het in hun kerken gewoon zijn te doen, daar wordt hun godsdienst niet bevorderd, doch eer tegenwerkt, beweren zij. Daar handelt men niet in overeenstemming met hetgeen aan hen het hoogste belang der kleinen toeschijnt.

Alleen de „modernen“ onder de Protestanten vinden het in de openbare school juist zooals het behoort.

(1) Zóó onze confrater De Wekker. Wij wachten echter nog altijd antwoord op onze vraag, of men dan ook, behalve het voldoen aan de eischen van bekwaamheid en sedelijken, een geloofsbelydenis van den openbaren onderwijzer mag vragen. (Noot van Het Schoolblad.)

(2) Men weet dat Het Volkblad dit indertijd niet in strijd met de wet achtte; alleen kon het blad het niet aanraden, omdat het zoo moeilijk zou zijn, het in overeenstemming met de wet, centraal, te doen. (Noot van Het Schoolblad.)

Zij zijn gewoon van hun voor-
gangers in de kerk eveneens slechts
in algemeene termen over het Op-
perwezen te hooren spreken; als
zij bidden, doen zij dat ook zoo
als het hier en daar op de open-
bare school geschiedt; de liederen,
die zij bij feestelijke gelegenheden
zingen, bijv. op den Protestanten-
dag, zijn juist van dien aard als
men ze ook in tientallen van school-
boekjes vindt, die door alle school-
autoriteiten zonder bezwaar op de
openbare school toegelaten worden.

Geen wonder, dat zoowel Ka-
tholieken als Orthodox-Gerefor-
meerden sinds lang begonnen zijn
hun eigen scholen op te richten.
De honderdduizenden daaraan be-
steed zijn in ons oog een treffend
bewijs dat zij meenen wat zij zeg-
gen. Betaalden nu de modernen
de scholen, die zij geschikt voor
hun kinderen oordeelen ook zelf,
dan zou de toestand zijn zooals
die behoorde. Doch men weet dat
de openbare school uit de opbrengst
der belastingen bekostigd wordt,
belastingen die, behalve door de
modernen, ook door de Katholie-
ken en Orthodoxen worden opge-
bracht. DIT IS EEN ONBILLIK-
HEID, DIE DE LIBERALEN LIBERAAL
GENOEG MOESTEN ZIJN, NIET LAN-
GER TE DULDEN.

De voorstanders van den tegen-
woordigen toestand redeneeren
echter die onbillijkheid weg. Zij
spreken van een godsdienst of een
Christendom boven geloofsver-
deeldheid, of van een algemeen
Christendom, en beweren dat
dit kost naar ieder smaak is. Wel
geven zij toe dat velen, behalve
dit, nog iets voor hun kinderen
zullen willen, doch dat, zeggen
ze, moeten ze hun dan maar op
de catechisatie door hun kerklee-
raars laten geven. De Staat geeft
wat voor allen goed is; voor het
overige moeten de kerkgenoot-
schappen zorgen.

De ervaring heeft nu reeds dui-
delijk geleerd dat de kerkelijken
er anders over denken; zij vinden
hetgeen de Staat geeft voor hun
kinderen niet goed. En al mogen

de oud-liberalen nu al met luider stem roepen dat het wel voor allen geschikt is, met schreeuwen overtuigt men niet; en niet aan den Staat, maar aan de ouders zal men toch wel de beslissing dienen over te laten wat zij voor hun kinderen goed en niet goed achten.

Dekerkelijken beschouwen godsdienst niet als een onderwijsvak, waaraan 't voldoende is enkele uren per week buiten de school te wijden; zij willen den godsdienst, of hun godsdienst, in het geheele onderwijs ingeweven hebben. Bij het lezen en schrijven, bij geschiedenis en aardrijkskunde, bij de natuurkunde, bij alles willen zij hun godsdienst te pas brengen. Wij mogen dit veroordeelen, zelfs dwaas vinden, het is een consequentie van hun leer. Zij meenen dat het zieleheil hunner kinderen er mee gemoeid is; dat een kind door een ander onderwijs in de klauwen van Satan kan gevoerd worden.

Nu hebben wij er niets tegen, om zulk een richting te bestrijden. Integendeel, wij helpen hieraan gaarne een handje mee. Maar de Staat moet zich daarbuiten houden. Die moet niet uit de openbare kas scholen bekostigen, welke voor velen onbruikbaar zijn.

ALS DE STAAT GEEN SCHOLEN KAN STICHTEN, DIE DOOR ALLEN GAARNE GEBRUIKT WORDEN—EN DIT SCHIJNT ONS EEN ONMOGELIJKHEID TOE—DAN MOET HIJ: OF ZICH VAN HET OPRICHTEN VAN SCHOLEN ONTHOUDEN, EN SLECHTS DE OPRICHTING VAN SCHOLEN DOOR ANDEREN BEVORDEREN, OF VOLSTAAN MET HET STICHTEN VAN SCHOLEN, DIE VOOR VELEN GESCHIKT ZIJN, MAAR DAN AAN DE OVERIGEN EEN GELDELIJKE VERGOEDING GEVEN, OPDAT ZIJ DAARVOOR ZELVEN SCHOLEN KUNNEN OPRICHTEN.

Tusschen deze twee zal men moeten kiezen. Dat het daarbij mogelijk zal zijn een goed volks-onderwijs beter te maken dan tegenwoordig, hopen wij in de volgende nummers aan te toonen.

Iedereen zou nu verwachten, dat onderwijzers, die van andere richting zijn en zich met bovengenoemde beschouwingen niet kunnen vereenigen, even cordaat in het strijperk zouden treden en met klem en kracht van tegenbewijzen hun contrasters het zwijgen kwamen opleggen. Maar hier rekent men buiten den waard, d.i. buiten het onverstand, de oneerlijkheid en wat verder tot het karakter van den openbaren onderwijzer schijnt te moeten behooren, indien n.l. hun toonbeeld in Groningen moet gezocht worden en wel bijzonder onder de leden van het Onderwijzers-genootschap 't Halve Ambt. Die heeren waren 'eer gebelgd over het artikel van het Schoolblad en als protest.... hebben zij in hun kleingeestigheid bij advertentie hun abonnement op genoemd blad opgezegd.

CULTUUR-KAMPF.

E lacha-ai pa cultura, o civilizacion moderna, koe ta 18 anja caba nap ta haci den Alemania contra Iglesia Catolica, lo pa kitar ai na su principal sostenedor

von Bismarck. Durante e tempoe-ai Bismarck — "e homber di heroe i sanger"— no a traha sino pa destrui Iglesia Catolica den Prusia. Hasta alma di e Prusiano balentano lo tabata gubernar i civilizar pa nada otro sino pa ley i institucion Prusiano: p'esai toer influencia i poder di Roma mester tabata mandar aleuw; p'esai toer Obispo, toer Pader Catolico Romano mester a abandona nan patria, segun leyman di Mei establecer na 1873 i 1882. Afin di facilita e transicion-ai, nan lo kier a bien permiti un Papa Prusiano den persona di Reinkeus, un pader infiel i rebelde, koe despues tabata ordenar sacrilegamente como obispo na Hoelanda — ma Civilizacion no tabata permiti mas, koe subdito Prusianonan sea gubernar foi Roma.

Com eus a troca awor! — Bismarck mees a presenta den Camaranan di Prusia un proyecto pa "troca" e leyman di 1873 i 1882. Den diez-dos articulo, pida pa pida di poder di Iglesia Catolica-Romana riba subdito Prusianonan ta worde mas o menos restablecer. E Obisponan, mandar pa Pontifice Romano i investit eoe toer nan poder i derecho di Obispo, a haci un berdadera marcha triunfal den lugarnan di nan residencia; mientras "Obispo Reinkeus", — na kende gobiernoe Prusiano a doena na otro tempoe un salario di 48.000 marco pa anja — a pidi, dos luna pasar, pa gobiernoe aumenta su sualimento di Judas: ma, joh, cruel ingratitud! su pidimento no a exita den Camara sino..... harimento general! Nos lo no a papia aki di e homber-ai, si e hecho-ai no ta moestra claramente, cuantoe e brigadonan pa cultura a ekivoca nan den nan guerra furioso contra Iglesia Romana. Nan a haci nan mees mas koe ridiculo eoe nan contra-Papa. Ciertamente, nos meste reconoece koe nan tabata forma un partida, koe por a dispuoe di toer medio humano i arbitrario, pa aplasta Iglesia di Cristoe, si esai tabata posibel.

Aki ta bini na memoria palabranan koe Mr. Thiers a usa na principio di e lucha-ai contra "Catholicism". E Frances conoece-ai a bisa: "koe el a admira von Bismarck semper, tantoe pa su sabiduria como pa su tctica koe el a moestra semper como Homber di Estado; i p'esai mees a admiré ainda mas tantoe, koe von Bismarck por a risca di coemina asina un guerra den Alemania; koe esai ta moestra un bobidad stranoe cerca un hende di tantoe conoeimento manera von Bismarck; esai ta moestra poco conoeimento di influencia i poder koe Iglesia Catolica tabatin semper: poco conoeimento di tantoe desengañ koe otro persigidonan a sufrí den nan lucha contra Iglesia di Roma."

Si, pa esnan, koe por i kier huzga, ta mas-jar klaar awor: koe, si a existi riba e mundo-aki un poder, koe por a risca lamanta contra Iglesia Catolica, ta sin duda, poder di Prusia i di Bismarck; i koe, si heude kier haci homenaje di mas grandi na e "homber di heroe i sanger", esai lo ta koe alfin, despues di hopi anja di un lucha en vano, el a mira, com awor despues di su esfuerzo frustran solamente "portanan di fiernoe" meste doena prueba si nan por vence Iglesia di Cristoe.

En berdad, eoe toer su sabiduria i ciencia ainda nos siglo diez-uoebo no a moestra, koe el a inventa, ni pa cada hende en particular i muchoe ménos pa pueblo i nacionan, mehor i mas saludable regla di vida, koe esnan, koe Iglesia Catolica ta predica 1900 anja caba. Al contrario, e civilizacion moderna a produci e frutan, koe a ocasiona corrupcion i destruccion completo di toer principionan di mas sanoe den toer parti di sociedad humana. Kende no a tende, eoe spantoe den nan coerazon, di e jine bastardonan di ciencia, koe jama: comunismo, socialismo, anarkismo, nihilismo? Durante Cultuur-Kampf, durante e tempoe-ai koe nan kier a destrui arbitrariamente influencia liber i saludable di Iglesia, — durante e tempoe-ai e peste-ai a extendé di un manera espantoso den Europa i no menos den Prusia mees. I kiko otro tabata di spera? Expulsa Dios i Religion foi ensenjanza; foi educacion di pueblo; busca di conoece Dios i Religion for di Iglesia Catolica — lo bo por bien carga number di su "heude civilizar", ma e civilizacion-ai lo no ta di ningun probechoe ni pa bo mees, ni pa bo jenenan, ni pa sociedad civil; ma mas bien e por trece di mas grandi desgracia riba familianan, riba Estado.

Mientras tantoe, e "lucha" Prusiano-ai a haci eoe gran familia di Iglesia Catolica fortifica mas su unidad interna, i pos ta mira "Papado" na vispera di e gran dia di pas, rondonar na bista di heuter aus-

doe eoe poder i gloria! Pronto lo tin un Representante di Papa den Berlin Imperial mees. Apenas e proyecto-ai di Emperador Wilhelm i von Bismarck tabata conoece, toer courant liberalnan di Protestant i Hudionan tabata lamenta asina un proyecto desgraciadoe di Gobiernoe Prusiano. Coo menos miedoe den coerazon Berliner Tageblatt, órgano di Hudionan, a expresé riba ponemtoe di un Nuncio di Papa na Berlin. E courant-ai a scribi: "Israel no tin ningun motiboe pa tin miedoe di un Nuncio. Hudio Belga i Francésnan a bai semper masjar bon eoe Nuncioan di Bruselas i di Paris. Clero Catolico a trata Hudionan semper mihor: koe Protestantnan. Kiko nos meste tin miedoe di dié, no ta un Nuncio, ta e protestantismo partir, i nan courant orthodoxnan no ta haci ningun secretoe di esai."

Testimonio di partido no-sorpechoso na favor di nos Santa Iglesia Catolica i su clero, manera esun-ai di Hudionan, ta kita masjar di e mancha i verguenzanan, na cual e mees Iglesia-ai tabata expuesto durante Cultuur-Kampf; i asina nos ta mira awenda, tantoe riba terreno di idea como den asuntoe politica, un tendencia digno di alabanza na berdad i husticia eoe respecto na "Iglesia di Roma". Prueba di mas palpable lo ta: abolicion di e Leyman di Mei i fin di Cultuur-Kampf.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Resluiten.

Curacao, 3u April 1886.

Bepaald, dat alle vaartuigen, komende uit de havens van Haiti, alwaar, volgens via St. Thomas ontvangen bericht, eenige gevallen van pokken zijn voorgekomen, in de Caracas-baai aan eene quarantaine zullen worden onderworpen van 3 weken, met inbegrip van de reis.

Benoemd tot Leden van den Geneeskundigen Raad, onder het voorzitterschap van den Stadsgeneesheer, voor den tijd van een jaar, ingaande den 1sten April d.j., de Heeren G. A. L. Ferguson, officier van gezondheid 1e. klasse bij het Garnizoen; A. D. Jesurun, Med. Chir. et art. Obst. Docter;

R. A. Bergter, Apotheker, en Mr. R. M. Ribbuis, rechtsgeleerde.

De 1e. Luitenant der Artillerie J. Redding De Wolff eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van Kwartiermeester bij het Garnizoen, en de 1e. Luitenant der Infanterie J. van der Lind-Scholborg belast met die betrekking.

De Heer J. H. Perret Gentil, geëmpleeërde ter Administratie van Financiën, benoemd tot klerk, met bepaling, dat hij voorloopig ter gemelde Administratie werkzaam zal blijven.

Aan den heer E. H. S. Bennebroek Forbes, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als plaatsvervanger van den Kantonrechter en als lid der Commissie van Administratie over de gevangenen alhier onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekkingen aan het Gouvernement bewezen diensten.

De Gouvernements-Secretaris HELLMUND.

Zijne Majesteit de Koning heeft tot leden van den Kolonialen Raad in de Kolonie Curacao benoemd de Heeren M. Daal en E. S. L. Maduro.

MAANDAG jl. werd alhier het bericht ontvangen dat generaal Antonio Guzman Blanco den 27u Maart jl. tot President van Venezuela was gekozen. Eenige vaartuigen in onze haven en de meeste Agent-schappen van Stoombootmaatschappijen heeschen de vlag, terwijl des avonds door den Heer W. E. Boyé vreugdevuur werd ontstoken.

De nieuwgekozen president zal, naar bericht wordt, den 24u dezer uit Europa, via Havre, te La Guayra aankomen en op die plaats plechtig ontvangen worden.

WOENSDAG jl. is Zr. Mr. Atjeh

van Bonaire alhier binnengekomen. Het oorlogsvaartuig, na eenige wegens ziekte achtergebleven manschappen te hebben opgenomen, verliet nog dienselfden dag in den namiddag onze haven met bestemming naar Trinidad om reeds den 12u dezer weder alhier terug te keeren.

De Nederl. schoener Gouverneur van den Brando vertrekt op WOENSDAG den 7u April naar St. Martin, St. Eustatius en Saba, via St. Thomas.

De brieven-mail wordt op dien dag gesloten des namiddags om 2 uren.

NEDERLAND.

De Heer J. Dirks, lid der Tweede Kamer voor Amsterdam, zal zich om redenen van gezondheid, in Juni a. s. niet meer verkiesbaar stellen.

De verkiezing van een lid der Tweede Kamer in het district Assen, noodig geworden door het genomen ontslag van mr. Oldenhuis Grattama, zal plaats hebben Dinsdag 16 Maart en eventuele herstemming, Dinsdag 30 Maart.

Z. H. Paus heeft mr. R. J. graaf Schimmelpenninck van Nijenhuis, grootmeester van het Huis des Konings en der Koningin, benoemd tot ridder-grootkruis der Orde van den H. Gregorius den Grooten.

Uit de beschikking, door den minister van Binnenl. Zaken genomen op het adres van den Protestantischen kerkeraad van Beesd, in zake de schoolquaestie aldaar, blijkt, volgens het „Dagbl. van Z.-H.“ dat alle feiten, door den kerkeraad opgenoemd, ten volle waarheid zijn bevonden.

De minister keurt de wijzigingen af, door den hoofdonderwijzer Mieras in versjes aangebracht om hieruit den naam van God en van Schepper te verwijderen, maar vindt geen termen om op dien onderwijzer art. 33. 3u lid toe te passen, dewijl alles op school gebeurd is zonder medeweten der scholieren.

Op de vraag, of een man die aan geen God gelooft, onderwijzer mag zijn aan een Openbare School, bevaart de minister..... het stilzwijgen.

BUITENLAND.

ROME, 16 Maart. Men wil weten, dat de aartsbischop van Quebec tot kardinaal zal verheven worden.

17 Maart. Zijne Heiligheid de Paus heeft de Bahama-eilanden onder het diocees van New-York gesteld.

20 Maart. Siciliaansche roovers hebben te vergeefs getracht, zich van den achterkleinzoon van Lord Nelson meester te maken.

LONDEN. — De Heer Gladstone heeft [17 Maart] de ministers Chamberlain en Trevelyan tot een onderhoud uitgenoodigd. Genoemde heeren zouden tot aftreden bewogen worden, zoo als men beweert, doordien Gladstone de onteigeningswet van Iersche grondeigendommen heeft voorgesteld, waartoe 180 miljoen noodig zijn. — Ook zonder medewerking van Chamberlain zal Gladstone zijn denkbeelden opzichts Ierland voordragen, en daaromtrent het gevoelen van het Huis inwinnen, en, zoo noodig, een beroep doen op het land zelf. Dit is de meening van de „Daily News“, welke ook van oordeel is dat het behouden van Ierland niet zonder eenige opoffering zal gepaard gaan, en dat alleen het aannemen van Gladstone's voorstel of het overgaan tot maatregelen van geweld tot een oplossing der moeilijkheid kunnen in aanmerking komen.

18 Maart. De St. Patricks-dag is nog nooit in Ierland en Amerika met zulk een geestdrift gevierd als gisteren. Parnell was dien dag ongesteld, zoodat van zijn aangekondigd ultimatum of pronunciamiento niets gekomen is.

19 Maart. De Minister Chamberlain zal in het Kabinet blijven, tot dat Gladstone een opvolger voor hem zal gevonden hebben.

— 20 Maart. De minister-president Gladstone heeft in het Lagerhuis de uiteenzetting van zijn plannen voor Ierland tegen de volgende week aangekondigd. — Eene motie, welke voor een oorlogsverklaring de toestemming van het Parlement eischte, is met een meerderheid van 4 stemmen verworpen.

BERLIJN. — De redevoering van Prins v. Bismarck over de Polen, onlangs in den Pruisischen Landdag gehouden, wordt met honderdduizenden exemplaren door het rijk verspreid. Nauwelijks schijnt de kanselier een weinig bekoeld in zijnen ijver voor den Cultuur-Kamp of een nieuwen strijd gaat hij beginnen tegen de Polen. Dezen zijn niet Duitsch of Pruisisch genoeg; en de Duitschers die zich onder hen bevinden worden onderdrukt en lijden vreeselijke vervolgingen. zegt Bismarck. In het welbegrepen belang van het Duitsche vaderland is het derhalve: 1° dat in de Oostelijke provinciën het Duitsche element tegen het Poolsche beschermd worde; 2° dat er met man en macht werk worde gemaakt van de Germanisering der Polen. De Landdag heeft den 9u Febr. een wets-ontwerp ontvangen om aan de Regeering een fonds van 100,000 mark ter beschikking te stellen „tot bevordering van Duitsche immigratie in de provinciën West-Prusen en Posen.“

— 20 Maart. De Rijksgedag heeft het wetsontwerp betreffende de suiker verworpen.

PARIJS, 18 Maart. De Socialisten hebben besloten hun demonstratiën in de hoofdstad te vervangen door 32 banketten.

— De werkstakers te Decazeville hebben de tot hun arbeid teruggekeerde mijnwerkers aangevallen. De aanvoerders werden in hechtenis genomen.

— 19 Maart. De heer Jules Simon veroordeelde in zijne redevoering het voorstel, om uitsluitend aan leken het recht van onderwijzen toe te kennen.

— De verjaardag der Commune is zonder rustverstoring afgeloopen.

— 20 Maart. Te Parijs heerscht evenals in Engeland groote hitte; sommige personen werden zelfs door zonnesteek getroffen.

— Zoo onverbiddelijk de republikeinen zijn tegenover Pastors, die bij de verkiezingen van hun burgerrecht hebben gebruikt gemaakt, en tegenover de liefdezusters, welke onbarmhartig uit de gasthuizen verjaagd worden, zoo inschikkelijk en toegevend toonen zij zich voor revolutionairen en oproerlingen. Het vergoten bloed te Decazeville is thans gewroken! De rechtbank heeft de drie hoofdschuldigen van het beruchte oproer veroordeeld: Mouly, tot twee maanden, Sardel tot 20 dagen en Ware tot 15 dagen gevangenisstraf. 't Is een afschrikwekkende (!) tuchting, dat moet gezegd worden; maar, „de rechtbank heeft, om de gemoederen tot kalmte te brengen, blijken gegeven van ware toegevendheid“, zoo durfde men hier spreken. Toegevendheid tegenover ellendelingen, die hun patroon door het venster werpen en zijn verminkt lichaam daarna vertrappen! Het is inderdaad wel zaak, in dit geval toegevendheid en genade aan te wenden.

BRUSSEL, 25 Maar. Een Engelsch Syndicaat heeft zich voorgesteld om van de stad Brussel een zeehaven te maken. De Burgemeester dier stad beloofde van wege de gemeentelijke ondersteuning van dat plan.

— Te Luik zijn de Socialisten aan het woelen en oproer maken.

— De Brusselsche gemeenteraad heeft thans beslist geweigerd, gevolg te geven aan het verzoek van 20 huisvaders, die verlangden dat de geestelijkheid op de openbare school zou worden toegelaten om er buiten de schooluren les te geven. De regeering zal nu vermoedelijk gebruik maken van haar bevoegdheid, om de gemeentescholen het rijks-subsidie van 400,000 franks te onttrekken.

Verscheidenheden.

Een nieuwe uitvinding.

Een Engelsch officier, kapitein Harsthorne, heeft een gecombineerd stuk gereedschap uitgevonden, dat veel goede eigenschappen in zich schijnt te vereenigen. Het bevat niet minder dan 17 verschillende stukken gereedschap, als: een hamer, een beiteltje, twee nijptangen, vier vijlen, een rasp, een zaag, een schroevendraaier, een schaar, een priem, een compas, een duimstok, een liniaal en een driehoek. Het is te verkrijgen bij Hill & Co, 4, Haymarket, te Londen.

Guano.

In Engeland, waar men ook studie maakt van kunstmeststoffen, wordt, behalve van de gewone soorten, ook veelvuldig gebruik gemaakt van de zoogenaamde Afrikaansche guano, welke in niets van de Peru-guano te onderscheiden is. Ook wendt men er veelal de schuimaarde en pulpe tot mest aan, zoogenaamden afval van fabrieken, welke uitstekend voldoen. Dat men echter ook daar wel eens bedrogen is met de vele nieuwe mestsoorten, blijkt hieruit, dat vóór eenigen tijd met veel ophef Westindisch phosphaat aangekondigd werd als een uitnemende meststof, welke evenwel bij onderzoek bleek te bestaan uit... ketelsteen van stoomschepen. [N. R. Ct.]

Een vogelkoopman ten paleize van onzen Koning.

De Haagsche kroniekschrijver der N. G. C. verhaalt de volgende anecdote — een historische — van zeer jongen datum.

Het is bekend, dat Z. M. de Koning voor de jonge kroonprinses, behalve een Engelsche gouvernante, met wie het lieflijke koningskind reeds wandelt, ook een collectie vogels heeft aangeschaft. Een bekend zeer eenvoudig koopman in vogels werd daartoe ten paleize ontboden. De man wist niet hoe spoedig hij er heen zou komen, en... hij liep er maar in zijn huispak, dat er niet bijzonder voordeel uitging, heen. Niettemin ontving de koning hem persoonlijk, en Z. M. had veel schik in den doodeenvoudigen man, die geheel verbouwereerd was, en die den vorst aansprak als „Excellentie.“ Geheel van streek liet hij verschillende vogels uit de kooi vliegen en, hoe knap hij er anders ook mee was, het gelukte hem niet te weer te vangen. „Excellentie“ — zei hij ten slotte — „mag ik mijn knecht even laten binnenkomen?“ Het werd hem toegestaan, en men kan zich voorstellen hoe deze dienaar er uitzag. *Tel maitre, tel valet.* Het grappigste was echter, dat terwijl de baas den koning nog het prædicaat van Excellentie gaf, de knecht binnenkwam en, militairerment saluerende, Z. M. begroette met een eerbiedig — „Weleerwaarde!“

Leo Taxil over de Kadosch-riders der Vrijmetselarij.

Naar aanleiding van de schandelijke opera *Les Templiers*, die te Brussel de algemeene verontwaardiging opwekt, zegt de Courriers de Bruxelles, dat niet alleen op het toneel de Tempeliers met volle muziek en het noodige vuurwerk als martelaars van het Pauschap worden verheerlijkt. Ook in het duister der Loges wordt de orde der Tempelriders (wegens de buitensporigheden, waartoe zij vervallen was, door den Paus opgeheven) als het ware gevierd en aangebeden. Aan de nagedachtenis der Tempelriders is een bijzondere Maçonnieke plechtigheid gewijd, de zoogenaamde *Agapen der Kadosch-riders*, n. l. een feestmaal dat den 30a November gehouden wordt! Men leest daaromtrent in de onthullingen van Leo Taxil:

„Wanneer men zich herinnert, dat het ritueel van bevordering ook gepaard gaat met een offerande aan den verpersoonlijkten Satan, dan zal men ook den waren zin der feestdranken bij die Agapen begrijpen.“

„De eerste drank wordt gewijd aan Salomon, dat wil zeggen, den

godelooszen Salomon van het einde zijner regeering.

„De twee drank wordt uitgebracht op Zorobabel...“

„De derde op de zon, die voor de geheime Vrijmetselarij het zinnebeeld is van Lucifer.“

„De vierde toast wordt aldus uitgebracht: Aan den Heiligen Jacobus en de Apostelen-martelaren!“

„Hiermede worden bedoeld Jacques Mola y, grootmeester van de orde der Tempeliers en andere Tempelriders, in 1814 te Parijs verbrand. — Alvorens te drinken doopt men den dolk (het kleinood der Kadosch-riders) in het glas rooden wijn en terwijl de droppels vloeien, die bloed moeten beteekenen, roepen allen tegelijk: DEUS SANCTUS, NOKEM!“

„De twee eerste woorden beteekenen in het Latijn: *Heilige God.* — Het laatste woord, dat Hebreewsch is, wil zeggen: *Wreker.* — Na gedronken te hebben steekt men met den dolk naar den Hemel, op woesten toon (dit is voorgeschreven) uitroepende: *Nekam Adonai d. i. Wraak tegen U, o Heer! Adonai is namelijk een der namen, aan God gegeven. Wanneer de geheime Vrijmetselarij den naam God uitspreekt, bedoelt zij Lucifer; en als zij Adonai zegt, is dit God.*“

Ziedaar — zegt „het Huisgezin“ — ziedaar een nieuw stichtelijk staaltje van de godslasterende en dwijfelse plechtigheden, waaraan de heeren vrijmetselaars in het duister der loges hun hart ophalen? Men weet dat de bekeerling *Leo Taxil* tot een hooge waardigheid in de loge was opgeklommen, en dus iemand is die het weten kan. Hij kan inderdaad zijn vroegere deelneming aan al die goddeloosheden niet beter goedmaken, dan door die schandelijke dingen wereldkundig te maken.

De Académie de Médecine

houdt zich tegenwoordig bezig met het onderzoeken van eene nieuwe, hoogst gewichtige uitvinding van dr. Emil Martin te Marseille. Deze beoogt niets minder dan aan blinden kunstmatig het gezichtsvermogen te verschaffen, en wel door middel van een platina-toestel, dat bestemd is de werking, die het licht op de donkere kamer van het oog te weeg brengt, te vervangen. Daar het bijna geheel onpijnlijk aanbrengen van het toestel volgens de regelen der heilkunde geschiedt, verwacht men dat de genomen proeven met een gunstigen uitslag zullen worden bekroond.

Curaçao, 1° April 1885.

Muy estimado Amigo Ipi.

Coe masjar contentoe nos da leza Sjon Ipi su cartanan, i principalmente lo ké é ta scirbi nos foi Hoelanda. Dios doena nos bon amigoe salur noema pa wanta e frios terribel di winter na Hoelanda. Sigur, sjon Ipi a leza caba den „Amigoe di Curaçao“ es koe mi a priminti di scirbi riba diferente cos di nos Islanan. Ma toch mi no por keda ketoe riba toer e cosnan-al. Den dos anja podiser lo nos por telegrafer na nos amigoe stimar Ipi, na cualkié parti di mundoe koe é hajé. E homber sabir, koe lo boeta e telegraaf aki ta un hende di Polonia, m'a tende; nunca mi a sabi koe e hendenan-al ta asina adilanti den arte telegráfica. Mi ta spera koe lé a entrega na miembronan di Koloniale Raad bon testimonio di su ciencia, i koe nan lo no risca nos placa na bai perdí den sacoe di un strajere. „Un cos ta duelmí: esta, koe nos Iela di Curaçao lo bin ta unir mas pronto na Europa i Australia koe na otro islanan di mees Colonia; si, cos lo sosode koe mas liger, i coe mas siguranza hende por manda un respondi foi Panda na América i Asia koe na coenucochan di banda-arriba é banda-abao. Hendenan di banda-abao lo prebecha masjar di relacion, koe lo bin tin den Plantage i minanan di „Ascension“ coe Panda. Papiando di „Ascension“,

„Sjon Ipi sa, com boenita e asuntoe di Sero-mainji ta para té awor? Toer dia nan ta boela aja; boela, sí, ma no piedra ma phosphaat puroe-puroe. Mi no por larga di conta Sjon Ipi, koe mi mees tabata presente e dia Sabra, koe nan a coemiza e trabao famoso. Dia Biernes atardi caba nos a bai Ascension, pasobra mi compader di Barbe a combidá mi bin mira e promer tiroe koe nan lo haci den Sero-mainji pa saca guano. Su manece nos a sali mainta tempran; 7 ora toer cos tabata prepará. Nan a cobra tres boeracoe den seroe, i hopi sjonnan di Compania a haja nan aja-cerca. Mi a mira nan hinca polver den e boeracoe nan coe mecha aden, i nos toer mester a coeri liger hai 400 pia aleuw. Hari mi kier a hari riba bobidad di e hendenan, pasobra ningun nó a bai acerca coe candela pa pega e mecha. Net mi kier a papia di esai, 6 un di e Senjoresnan, koe ta Director di e trabao ta pidi atencion di nos toer i ta gierta coe legria: „Senjores! mi ta weusch boso“ toer bon resultado di nos trabao di phosphaat (guano): Dios doena nos bendicion“ riba nos trabao i ta coe Su bendicion „mi ta larga promer phosphaat di nos“ Compania boela den laria.“

Mi a harri pa motibo mi no a mira candela cerca mecha, ma net ora el a papia e palabra „boda den laria“ el a primi riba un knoppi di un machin chikitoe koe el tabatin na man i na mees instante e polver ta klap i piedra ta boela i ta plama. Mi no por ninga, Ipi, koe mi a spanta masjar; i si mi no tabata conoce Sjon Chandi bon pa un homber drachoe, lo mi a corda koe el ta haci bruha.

Despues mi a toema libertad di bai cerca djé i mi a pidi splicamentoe di e cos aja i el a contestá mi, koe ta coe electricidad el a traha, é koe e machin tabata un *magneto-electrico*, i koe mees ora, koe el ta primi riba e knoppi di su machin, un vonki candela ta pasa den é hilo té den boeracoe. Podiser Ipi ta comprende mas di e cos aja. T'asina nan ta traha semper na Europa, Sjon Chandi a bisá mi.

E promer tiroe a doena mas koe uu ton di guano.

Dios hiba e trabao adilanti pa nos pobernan haja trabao; i bao di e Compania nos tin speranza; koe hendenan lo ta bon tratar i tambe bon mantener den religion.

Awé mi a tende, koe e Compania tin un euarenta homber na trabao.

Si coe contentoe mi a conta mi Amigoe toer e cosnan-al di Phosphaat i di Telegraaf [otro dia lo mi papia di *Brug* koe nan kier traha riba haaf mees] coe hopi tristeza mi tin di contá bo tambe un cos, koe mi ta sigur lo haci bo basta pena. Mi ta bisa koe mi ta sigur di esai, paso bra mi sabi cuantoe Sjon Ipi ta stima nos Curaçao i su hende di coenucochan. Mi kier papia di nos cosecha. Asina boenita koe awaceroe a moestra nos su cara na principio, lo ké a haci nos spera un bon anja, asina tantoe el a ganja nos. Na tempoe koe coenucochan tabatin mas mester dié, el a bandona nan, i esai a haci koe nos speranza di un bon anja a keda na nada. Algun coenucoe di banda-abao tabatin basta bon anja, ma gran parti a haja noema caminda-caminda asina uq miserable cosecha. Segun mi a tende, banda-arriba hopi lugar no a haja casi nada di su cosecha, i ja nan ta corta aja-banda e poco mainá, koe nan tin. Mi a ricibi un carta di nos amigoe Sjon Panchoe di Araba, i é ta bisá mi koe aja tambe coe ta pará mahos, esta lugar-lugar asina nan tin un poco; i mees nobo tristoe nan a manda di Bonaire. Kiko ta haci mi pena mas grandi ainda, Sjon Ipi, ta ora mi corda kiko lo bira di nos pover hende di coenucochan, koe lo hajé nan dra poco tempoe sin trabao, despues di perde toer e sacrificianan koe nan a haci pa planta nan coenucoe. Ma larga nos gome toer nos coenucochan den Dios koe ta cria biejman nan

